

HIREK A FELVIDÉKRŐL

Az Aggteleki cseppkőbarlang párja — odaát. Bizony, az eddigi hírek alapján is úgy látszik, hogy Baradláncat ezentúl nem tekinthetjük „páratlannak“, mert szorosan a határ mellett, de cseh területen, Hosszúsző község határában új barlangot fedeztek fel, mely már mai ismert kiterjedésében is jóval meghaladja a Baradla méreteit. Felvidéki és cseh lapok nagy terveket szőnek e felfedezéssel kapcsolatban, rémlátók pedig titkos átjárót vélnek ebben felfedezni. A Budapesti Hírlap január 16-iki számában dr. Gaál István élvezetes cikke szól a barlangról, a Berlinben megjelenő, pompás kiállítású népszerű természettudományi és technikai folyóirat „Die Koralle“ februári számában pedig a pozsonyi Holly Jenő ismerteti azt három pompás kép kíséretében. E cikke nyomán a tényállást röviden a következőkben foglalhatjuk össze:

A barlangot Majko János vámőr fedezte fel — persze a barlangi mackók és a neolitikor embere után, kik annakidején szintén benne tanyáztak, amit a csontok és esérépedények, sőt sziklába vésett rajzok tanúsítanak. A bejárat szűk, a barlang fenekét kb. 14 m.-es szűk kürtőben való leereszkedés után érhetjük csak el. Ez nem lehetett az őskori ember bejárata, a barlangnak tehát más bejárata is van, vagy volt. Mintegy 200 m.-nyi kényelmetlen előrehaladás után elérjük az első nagyobb termet. Hatalmas, mintegy 60 m. magas falát a legváltozatosabb cseppkőalakulatok díszítik. Innen kezdve termék sorozatán haladunk végig — azaz, hogy a végét nem is ismerjük. Majko maga több mint 60 termet látott, a barlangban 6 óra hosszat haladt előre, úgyhogy azt bátran lehet 12—14 km. hosszúnak tartani; mellékágainak még csak számát sem tudják!

Kétségtelen, hogy a barlang nagy része átnyúlik a mai magyar területre, a barlangi patak folyásának iránya pedig Aggtelek felé mutat...

Egy okkal több, hogy az Aggteleki barlang körüli teendőinknek végrevalahára végére járjunk!

Felvidéki váraink renoválása. A pozsonyi Műemlékek Országos Bizottsága és a cseh kormány újabban megint több felföldi várnak renoválását vette tervbe. Az első helyen állana a híres Rákóczi-emlék, a *zborói vár*, templomával együtt. A világháború alatt mindkét műemlékünk sokat szenvedett a tűzérség tüzelésétől; most a vár jobb karban maradt szárnyának megmentéséről és a templom restaurálásáról van szó.

A vadregényes Vág völgyében fekvő *sztrecsnói várat* hosszabb idő óta komoly veszedelemmel fenyegette az a mészkőbánya, amely a várhegy oldalát kezdte ki s amely a természeti táj elesűfitésén kívül aláásta volna magát a váromladékot is, ha különböző testületek intervenciójára a kibányászás határ-

vonaltát meg nem szabják. A mész-kő kitermelését most a völgy tulsó oldalán akarják folytatni.

Helyrehozhatatlan károkat szenvedett a *sárosi vár*, amelyben nagyrészt építőkőnek hurcolták el. Tulajdonosa azzal mentegetődzött, hogy a várfalakat tudomása nélkül cigányok bontották le. Az igazságot törvényszéki tárgyaláson fogják megállapítani. Most a csehszlovák túristák klubjának eperjesi osztálya óhajtja átvenni a romokat, hogy állami szubvencióval mentse, ami még menthető.

A gyönyörű *Árva várát* néhány esztendeje az alámosás veszélye fenyegeti a sebes, rohanó Árva-folyócska részéről. Jurkovic építész tervezete szerint fogják állítólag a szükséges kötőmunkákat elvégezni s a folyót szabályozni.

Trencsén várának restaurálási munkálatai már csaknem befejezettek mondhatók. Sajnos azonban a Vág völgyének számos kisebb vára és omladékja teljesen elhanyagolt állapotban van, az idő romboló munkáját végzi rajtuk, javításukra már nem jutott pénz. A cseh sajtó a felvidéki turista- és kultur egyesületektől várja az újjáépítő munkát, de persze ezek az egyesületek nem részesülnek a prágai kormány részéről oly anyagi és erkölcsi támogatásban, mint a csehek és morvák s így a remény kevés, hogy e téren történik is valami.

A *szepesi vár* jókarbantartására 1921 óta a Műemlékek Bizottsága felügyel. A teljes és tökéletes munkát azonban az óriási költségek csaknem lehetlenné teszik. A vár t. i. magasan fekszik, nehezen hozzáférhető s így a legközelebbi időben a konzerváló munkának csak jelentéktelen részére lehet számítani. Tervbe van véve a felügyelő lakása, a torony, lovagterem és a legmagasabb rész biztosítása. Az egész vár restaurálása csaknem 5 millió cseh koronába kerülne. Nagy összegeket emésztene fel az anyag szállításához szükséges utak építése; de a vizet is úgy kellene odaszállítani, tekintettel arra, hogy a vár ciszternája is hasznavehetlenné vált. Nagyon sok a várban és területén a kőomladék, ami elszállításra vár egyes térségek felszabadítása s a boltozatok biztosítása céljából. A várat környező természeti táj megóvásáról is szó van; geológiai szempontból nagyon érdekes köveztő bányák vannak itt, amelyekről állítólag Csáky gróf is külön intézkedett végrendeletében.

Dr. Podhradszky György.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

DR. SCHERMANN SZILÁRD

Társszerkesztők: Dr. NOSZKY JENŐ és Dr. PODHRADSKY GYÖRGY

Főmunkatárs és a kiadóhivatal vezetője:

GYELÁN GYŐZŐ